

Ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:

- Όλη η Εισαγωγή
- Κείμενα 26-32
- Όλη η Γραμματική
- Συντακτικά φαινόμενα:
 - A) Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική (ή το αντίστροφο)
 - B) Αναγνώριση Δευτερευουσών
 - Γ) Β' όρος σύγκρισης
 - Δ) Γερουνδιακή έλξη
 - Ε) Υποθετικοί λόγοι
 - ΣΤ) Προσδιορισμός του τόπου
 - Ζ) Προσδιορισμός του μέσου

2 ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (*)

ΛΑΤΙΝΙΚΑ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit, inde in Asiam abiit. **Postea Plato quidam Sardinus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est.** Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. **Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat».** Tum adolescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. **Statim hostes fuga salutem petiverunt.** Sed consul, cum in castra revertisset, adolescentem, cuius opera hostes fugati erant, morte multavit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν τα τονισμένα (**bold**) αποσπάσματα των κειμένων Α και Β.

Μονάδες: 20

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (**Σ**) ή Λανθασμένες (**Λ**):

1. Το ελληνικό αλφάβητο οι Ρωμαίοι το γνώρισαν από τους Έλληνες άποικους της Θήβας .
2. Η κωμωδία στη Ρώμη ακμάζει πρώτη, ενώ το έπος στη Ρώμη ωριμάζει τελευταίο.
3. Η νέα περίοδος που εγκαινιάζει ο Οκταβιανός χαρακτηρίζεται από ειρήνη και ευημερία.
4. Ο Ιούλιος Καίσαρ έγραψε απομνημονεύματα σε δύσκολη και δυσνόητη γλώσσα.
5. Κορυφαίοι Ρωμαίοι ελεγειακοί ποιητές είναι ο Τίβουλλος, ο Οβίδιος και ο Σουητώνιος.

Μονάδες: 10

B2. Να βρείτε μια λέξη των λατινικών κειμένων με την οποία να συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής:

γνώρισμα, προσφυγή, πρατήριο, σερβιτόρος, κογκρέσο, έγκριτος, πυγμαχία, πτήση, ένταση, μοτίβο.

Μονάδες: 10

G1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις/συνεκφορές:

nostri: τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό

summaque diligentia: τη γενική ενικού με το επίθετο στο συγκριτικό βαθμό

quanti: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος

nihili: την ονομαστική ενικού

gratius: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

nobili genere: τη γενική πληθυντικού

exercitui: την αφαιρετική ενικού

Filius: την κλητική ενικού

viribus: την αιτιατική ενικού

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

certamen: την αιτιατική πληθυντικού

hostes: τη γενική πληθυντικού

Μονάδες: 13

Γ1.β.Parvi, fortior: να γίνει παραθετική αντικατάσταση.

Μονάδες: 2

Γ2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

fugit: τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή

fuit: το β' πληθυντικό προστακτικής Ενεστώτα

tradidit: το γ πληθυντικό οριστικής Παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται

rediens: το β ενικό οριστικής Μέλλοντα

est adfectus: το β ενικό προστακτικής Ενεστώτα στην άλλη φωνή

possit: το απαρέμφατο Ενεστώτα

praefuit: το β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

abstinerent: την αφαιρετική του σουπίου

Congrediamur: το απαρέμφατο Μέλλοντα

cernatur: τον ίδιο τύπο στον Παρακείμενο στη φωνή που βρίσκεται

ruit: το γ πληθυντικό υποτακτικής Μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται

transfixit: το απαρέμφατο Μέλλοντα στη μέση φωνή

revertisset: το γ πληθυντικό οριστικής Ενεστώτα

Μονάδες: 13

Γ2.β. «*Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit*»: Στην παραπάνω πρόταση να εντοπίσετε και να γράψετε στο τετράδιό σας τους δύο (2) τύπους των μετοχών (μονάδα 1). Στη συνέχεια, να γράψετε τη μετοχή του ενεστώτα των παραπάνω μετοχών στην αφαιρετική ενικού διατηρώντας το γένος τους. (μονάδα1)

Μονάδες: 2

Δ1.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω (υπογραμμισμένους στα κείμενα) όρους:
pro libero, fugitivum, diligentia, preti, fugitivi, eventu, viribus.

Μονάδες: 7

Δ1.β. hoste: να αναγνωρίσετε συντακτικά τον παραπάνω όρο (μονάδες 1) και να τον αποδώσετε με την άλλη του ισοδύναμη μορφή (μονάδες 2).

Μονάδες: 3

Δ2.α. «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur: να αναδιατυπώσετε την πρόταση αντικαθιστώντας το ρήμα της κύριας πρότασης **congediamur** με το ρήμα **congrederemur**. Να προβείτε στην απαραίτητη αλλαγή (μονάδα 1) και να την αιτιολογήσετε (μονάδες 2).

Μονάδες: 3

Δ2.β. cuius opera: να αναδιατυπώσετε τη φράση, ώστε να εκφράζεται το μέσο με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες: 2

Δ3. Athenas: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται και η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες: 2

Δ4. quanti homo sit: να αναγνωριστεί πλήρως συντακτικά η παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτική λειτουργία).

Μονάδες: 5

Δ5.α. Postea Plato quidam Sardinus hominem comprehendit: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

Δ5.β. Plato quidam Sardinus hominem comprehendit: να μετατρέψετε την παραπάνω πρόταση σε απαρεμφατική με εξάρτηση: **α)** Scriptor narrat... **β)** με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος dicor διατηρώντας ως υποκείμενό του το Plato.

Μονάδες: 3

Bona fortuna!

*) Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Λατινικών του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία.

Η χρήση τους εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις

